

הנהר דינור לשכות כח הזוכר מעיני עוה"ז וכן לשכות ההשגה שמקודם כנ"ל ודו"ק :

דך דך . ואיתא במדרש רות בסופו . לך לך . לך הייתי מלפני עי"ש . ולכאורה הלא אם ילדק מה יתן לך . וא"כ לריך להבין מה הי' הענין שהי' מלפני כל כך . אלא זהו שפירש"י להגאון ולטובתך . פי' . כי מדרך הטוב להטיב . וזאת הי' כוונת בריאת עולם להטיב לברואיו היינו לישראל כעודע בראשית בשביל ישראל . ואברהם אבינו הוא השורש כל ישראל . וזה שדרשו בהבראש באברהם היינו ישראל כנ"ל . ומעת בריאת עולם הי' הקב"ה עומד ומלפני איתנו יהי' ישראל בעולם להטיב להם . וזהו שא"ל הקב"ה לאברהם לך לך . לך הייתי מלפני שאתה שורש כל ישראל . ולמה הי' מלפני זה שפירש"י ז"ל להגאון ולטובתך היינו להנאות ולהטיב לישראל כנ"ל וכן הוא תמיד הקב"ה מלפני להטיב לישראל . כמו"ש לכן יחכה ה' לחונכם מחכה תמיד וכו' עי"ש זוהר חדש פ' נח ובגמ' סנהדרין (ל"ז ז) :

ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך וכו' . ופירש"י ז"ל ב' פירושים . א' הבטחת עושר הגשמי בנים וממון והשם . ד"א הבטחת עושר הרוחני . זה שאומרים אלקי אברהם ז"ש אלקי יצחק ז"ש אלקי יעקב וכו' . ולכאורה השני פירושים הללו הם רחוקים זה מזה מאוד כמובן . אך באמת אלל כשירי ישראל הם אחת . שא"א קמח אין תורה וכו' והבן והוא פשוט :

ובדרך רמו י"ל כך . דהנה ידוע שיש שתי בחי' בלימוד התורה . מיימינים בה ומשמאלים בה היינו לשמה ושלא לשמה . ע"ד שאמרו רז"ל (שבת ס"ג.) . אורך ימים בימינה למיימינים בה לשמה וכו' עי"ש . והנה ידוע אומרים ז"ל (פסחים ג') לעולם יעסוק אדם בחו"מ אע"פ שלא לשמה שמחוק שלא לשמה בא לשמה היינו שמתחלה יוכל ללמוד אף שלא לשמה . אמנם העיקר ותורת אמת הוא רק תורה לשמה ביראה והאבה כמו"ש אורייתא בלא דו"ר לא פורחת לעילא . והשלא לשמה הוא רק סיוע וסעד לבוא עי"ז אח"כ לשמה כמובן . וזה שמרמו לנו רש"י ז"ל שיש שני פסטים בלימוד התורה . מיימינים בה ומשמאלים בה היינו לשמה ושלא לשמה . יש שלומד בפשט . ואברכך בממון . ואגדלה שמך בשם . היינו שלא לשמה בשביל שהי' עשיר ואקרא רבי . וזה אינו מותר רק בתחלה כדי שמתוך שלא

לשמה יבוא אח"כ לשמה . אבל אח"כ ישליך השלא לשמה וילמוד רק לשמה באהבה ויראה ואמת . ז"ש רש"י ז"ל . דבר אחר היינו אחר כך . ילמוד בפשט וכוונה אחרת . ואעשך לגוי גדול ז"ש אלקי אברהם היינו אהבה . ז"ש אלקי יצחק היינו יראה . ז"ש אלקי יעקב היינו אמת וד"ל . והנה זה הוא לכל אדם . שמתוך שלא לשמה בא לשמה . והשלא לשמה הוא סיוע וסעד לבא לשמה . נמלא אבל אברהם אבינו שלא הי' לריך סעד לתומכו . למד מיד לשמה כמובן . זה"פ ויסע אברהם הלך ונסוע הגבנה ופירש"י וכל מסעיו הגבנה ולכאורה מה חידש לנו רש"י ז"ל . אלא הפי' ויסע אברהם הלך ונסוע הגבנה היינו שהי' מן המיימינים בה לשמה כמובן . ופירש"י וכל מסעיו הגבנה היינו שכל לימודו בתורה מתחלתו ועד סופו הכל הי' לשמה מן המיימינים בה . כי לא הי' לריך סעד לתומכו כנ"ל ודו"ק :

א"י זה שאומרים אלקי אברהם ז"ש אלקי יצחק ז"ש אלקי יעקב . ולכאורה הלא ידוע אשר שם יעקב מורה על בחי' קטנה . ושם ישראל מורה על בחי' גדולה וא"כ למה נקט בכלן שם יעקב . הול"ל זה שאומרים אלקי ישראל כמובן . אלא כי שם יעקב מורה על בחי' אמת כמו"ש תתן אמת ליעקב . וז"ש אלקי יעקב לרמו אף אם האדם הוא בבחי' קטנה ושפל . אם אך הוא עכ"פ יודע בעצמו האמת כמו שהוא . אזי הנה אשכחן את דכא . וכמו שאומרים אלקי אברהם אלקי יצחק . כך זה שאומרים אלקי יעקב וד"ל :

א"י ז"ש אלקי אברהם ז"ש אלקי יצחק וכו' יכול יהי' חותמין בכלן ת"ל והי' ברכה כך חותמין . עד"ז . ידוע אברהם אבינו הוא מדת החסד . ויצחק אבינו הוא מדת הדין . וידוע אומרים ז"ל ואהבת את ה' אלקיך כו' ובכל מאדך . בכל מדה ומדה שמודד לך בין במדה טובה ובין במדה רעה עי"ש . זה שהוא מרומן . זה שאומרים אלקי אברהם ז"ש אלקי יצחק . פי' זה שאומרים אלקי אברהם היינו על מדת החסד והטוב שבדואי אומרים שירות ותשבחות להקב"ה . כך ז"ש אלקי יצחק וכו' היינו בכל מדה ומדה שמודד לך כנ"ל . והנה לפעמים אם מטה רגלו של אדם ומתנהג עמו במדת הדין בפחד יצחק חלילה . פן יחוש לומר שכן יהי' לעולם חלילה . ז"ש יכול יהי' חותמין בכלן . ת"ל והי' ברכה כך חותמין היינו הגמר והסוף יהי' טוב וחסד . ואם מטה רגלו חסדך ה' יסעדנו וכמו"ש סופו

ס
ח
יה
בו
סו
א:
וכ
אנ
(י)
אנ
בנ
וה
הו
הג
הי
אל
אר
כפ
והו
כד
בך
של
ועו
אב
לה
שה
אלי
עמ
הע
עמ
הול
הא
שה
הגנ
הגנ
כרו
ועי
שאי
לה:
כרו
יחנ

דך דך
א"י
א"י

אח"כ יסליך השלח ויראה ואמת. ז"ש. כד. ילמוד בפסע אלקי אברהם היינו אה. ז"ש אלקי יעקב לכל אדם. שמתוך שמה הוא סווע וסעד אבינו שלא הי' לריך וכן. זה"פ ויסע אברהם מסעיו סנגבה ולכאורה יו" ויסע אברהם הלך ימים בה לשמה כמובן. נו שכל לימודו בתורה זה מן המיימינים בה. וכו' כנ"ל ודו"ק:

ז"ש אלקי יחזק ז"ש ז ידוע אשר שם יעקב ל מורה על בחי' גדולה. הול"ל זה שאומרים ז יעקב מורה על בחי' וז"ש אלקי יעקב לרמוז ז וספל. אם אך הוא הוא. אזי הנה אשכחן אברהם אלקי יחזק. כך יעקב וז"ל:

ק"י יחזק וכו' יכול יהי' זה כך חותמין. עד"ז. החסד. ויחזק אבינו ז"ל ואלהבת את ה' וזה ומה שמורד לך וכו' עי"ש. זה שהוא יס"ש אלקי יחזק. היינו על מדת החסד זשכחות להקב"ה. כך מדה ומה שמורד לך רגלו של אדם ומתנהג זלילה. פן יחוש לומר ול יס"ש חותמין ככולן. עו הגמר והסוף יהי' ודך ה' יסעדנו וכמו"ש סופו

סופו לקיימה מעושר והבן. ואאמו"ר זוק"ל אמר. כך חותמין היינו החתימה וקן הגלות בעקבותא דמשיחא יהי' בחסד ורחמים עכדה"ק. וי"ל זהו כוונת הוזה"ק בזהר חדש פ' חקת. וזה לשונו. ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת. האז יום ההוא לא ידענא מאן הוא אלא דא יומא קדמאה ימינא דאברהם דזמין לאתערא וכו' עי"ש. היינו כדברי אאמו"ר ז"ל הנ"ל והבן. עוד אמר אאמו"ר זוק"ל בדרך אחר. דהנה אמרו רז"ל (ילקוט הושע תקי"ט) אין הגלויות מתכנסות אלא בשכר אמונה עי"ש. והוא מדרגת אברהם אבינו כמו"ש והאמין בה'. זה"פ כך חותמין היינו בשכר אמונה תהי' החתימה והגאולה שאמונה היא העיקר לפני הגאולה עכ"ל. ועפי"ז נר"ל עוד. דהנה הגאולה הראשונה והקיבוצ גלויות הראשון. הוא שהי' אברהם אבינו שהוא השורש כל ישראל עם הנפש אשר עשו בחרן. שילאו מחרן ללכת ארצה כענן היינו לארץ ישראל כמובן. והוא שנאמר לך לך מארצך אל הארץ אשר אראך היינו ארץ ישראל. והגאולה אחרונה הוא מה שנאמר ואח"כ ילאו ברכוש גדול. כפירש"י שם וגם לרבות וכו' עי"ש. ובאמלע נאמר והאמין בה'. כי אמונה היא היסוד מראש ועד סוף כדברי אאמו"ר ז"ל הנ"ל והבן. ואא"ז זוק"ל פירש כך חותמין בחופן אחר. והוא דהנה אמרו רז"ל על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים. וזה הוא הענין שאנו אומרים אלקי אברהם אלקי יחזק ואלקי יעקב. היינו שאנו רואים להמשיך עלינו העבודות שלהם. שהוא השלשה העמודים שהעולם עומד עליהם. אלקי אברהם היינו עמוד גמ"ח. אלקי יחזק הוא עמוד העבודה. ואלקי יעקב הוא עמוד התורה כידוע. ואמר שעד הבעש"ט ז"ל הי' העולם עומד על עמוד התורה. ומן הבעש"ט ז"ל התחיל עמוד העבודה. ועכשיו בעקבותא דמשיחא קיום עולם הוא על עמוד גמ"ח. והענין הוא כי בחמת לריך האדם להיות עובד בשלשן. אך כל זה הי' מקודם שהדורות היו שלימים בכוחם שלא התגבר עליהם עול הגלות כל כך. אבל עכשיו בעוה"ר מחמת אריכות הגלות נתמעט לבבינו עד שאין בנו כח לתורה ולעבודה כראוי. ע"כ עכשיו עיקר קיום העולם הכל תלוי בגמ"ח ועי"ז נתון קיום להכל. כי ענין גמ"ח הוא שנותן אף שאין מגיע לו מזל הדין. וכן יתעורר למעלה ג"כ להשפיע אלינו בדת טובו לבד. וזכרתי את בריתי יעקב היינו עמוד התורה. ואף את בריתי יחזק היינו עמוד עבודה. ואף את בריתי אברהם אזכור (דברי ישראל ח"ב)

הוא עמוד גמ"ח. היינו בעקבותא דמשיחא שאין בנו כח לתורה ועבודה כראוי. אף את בריתי אברהם לבד אזכור היינו העמוד גמ"ח כנ"ל. וז"ש רש"י ז"ל. יכול יהי' חותמין כולן פי' חותמין היינו החתימה והסוף קן הגלויות. ת"ל והי' ברכה כך חותמין. ר"ל החתימה והקן הגלות היינו בעקבותא דמשיחא שנתמעט לבבינו כנ"ל. יהי' עיקר קיום והעמדת העולם כך היינו בעמוד גמ"ח עי" מדת אברהם אבינו לבד כנ"ל. ולכך נקרא עקבותא דמשיחא כי עקב הוא הסוף של הגוף היינו הרגל שאין בו שכל. והקיום והעמדה להרגל הוא הממון כמו"ש ואת היקום אשר ברגליהם זה ממנו של אדם במעמידו על רגליו. וכן בעקבותא דמשיחא קטני הדעת כנ"ל. עיקר הקיום עולם הוא על העמוד גמ"ח שהוא בממונו כי עיקר גמ"ח הוא בממון וע"כ נקרא עקבותא דמשיחא על שם העקב כנ"ל והבן. עכדה"ק. ודברי אא"ז ז"ל הנאמרים. הם כדרך דאיתא צילקוט (הושע תקב"ב) פ"א הי' ריב"ז מהלך בירושלים והי' ר"י מהלך אמריו. ראה בהמ"ק שהוא חרב אמר אוי לנו על הבית שחרב מקום שמתכפרין בו עונותינו. א"ל בני אל ירע לך שיש לנו כפרה אחרת שהוא כמותה ואיזה זה גמילות חסדים עי"ש. והיינו כענין דברי אא"ז זוק"ל הנ"ל והבן:

ש"ס דברי יחזקאל ח"ב ד"ע ע"א

ואמר עוד אא"ז זוק"ל. שעיקר הנסיונות שהי' בעקבותא דמשיחא. יהי' רק בממון. באם שאין מעביר א"ע על דעת קונו בשביל הממון. כי אז יהי' עיקר התיקון על אותן האנשים הנאמר בירמיה' (מ"ד) שאמרו שרואים להקטיר למלכת שמים שע"ז נשבע לחם ונהי' עשירים וכו' ומן אז חדלנו לקטר למלכת שמים חסרנו כל וכו' עי"ש. ומסתמא כך הי' שמאז חדלו חסרו כי בוודאי לא אמרו שקר גלוי ומפורסם בפני הנביא. והענין הוא כך. בתחלה היו מושכין השפע מזד הקדושה מהשי"ת בעלמו. שהוא עפ"י רוב העבודה שעבדו את השי"ת בשלימות. אך לאח"כ כשקלקלו לא הי' בהם כח למשוך השפעה מזד הקדושה. וע"כ קטרו למערכת השמים והמשיכו השפעתם מן השרים. וכשהוכיח להם הנביא על זה והיו חוזרים בתשובה. השליכו את הסט"א אבל להקדושה עדיין לא באו. והיו נשארים קרח מכאן וקרח מכאן. וזה שאמרו מאז חדלנו חסרנו כל. ורצו לחזור לסורם להמשיך השפעה מסט"א חלילה. אמנם הנביא ראה שיקבלו עליהם יסורי עוני ועי"ז יהיו חוזרים למשוך השפעה

הא

מן

א"כ
השורה
י"א